

Pitkä liitto:

Kiuruvetiset Martta ja Tauno Tikkanen ovat kulkeneet samaan suuntaan 75 vuotta.

Kultakuume vaan jatkuu

KIURUVESI
Jaana Martikainen

Tänäkin aamuna **Tauno Tikkanen** on herännyt neljältä. Ottanut omat lääkkeet ja pessyt kädet. Laittanut aamukahvit ja meevurstoileivän ja latonut ne sinisen rollaattorin päälle. Sitten Tauno on viheltänyt ja huikannut että: – Huoltojuna tulloo! Siihen tyttö on herännyt ja noussut istumaan. Sanonut että: – Mikhän lie pyörryttä. Sitten tyttö on katsonut seinälle, jossa kaksi nuorta rakastunutta hymyilee ikuisesti yhdessä. – Mitteehän nuo nauraa, tyttö on sanonut. Sitten Tauno on antanut tyttölleen kahvin ja leivän, laittanut silmätipat ja sokeripiikin ja pukenut. Sen jälkeen **Martta Tikkanen** on ottanut punaisen rollaattorin ja kävellyt keittiöön aamu-puorolle. Ja joka aamu kun Martta istuu keittiön penkille, hän sanoo: – Kaikki hyvin. Aina kaikki hyvin.

Martta ja Tauno Tikkanen tarina on sellainen, jonka jokainen ikuisen rakkauteen uskova haluaa kuulla. Pariskunta on ollut yhdessä 75 vuotta. Tarkalleen ottaen he tapasivat keuhkatalvella 1940. – Minä löysin silloin hoitajan, Tauno Tikkanen hymyilee. Hoitajaa Tauno tarvitsikin. Nuori mies oli toipilaslomilla talvisodan taisteluista. Luojaan lykyllä hän oli selvinnyt pommituksesta niin että vain yksi sirpale iski kankkuun. Kottimaisemissa iski vielä tujakampi pamaus. Pielavedellä samaan linja-autoon sattui Martta. Nuoret eivät olleet tavanneet aiemmin vaikka asuivat kumpikin Kiuruvedellä. Tauno istui Martan viereen eikä ikinä nousut.

Kihloihin pari meni heinäkuussa 1942 ja naimisiin seuraavana vuonna. Jatkosota oli kesken. – Viimeinen yö ennen vihkimistä on jäänyt mieleen. Silloin sanoin Martalle, että minun se pitää lähteä taas töihin. Jatkosodassa Tauno palveli loppuun asti. Martta asui jo silloin Taunun kotipaikalla Kiuruvedellä yhdessä Taunun vanhempien kanssa. Kun Tauno tuli kotiin, alkoi lopulta yhteinen elämä. Se oli ilon päivää, vaikka mieli oli vielä muualla. – Mutta kyllä minä juttelin Martalle sodasta enkä pitänyt asioita itselläni. Elämä alkoi hiljalleen taas kantaa ja touhua riittä.

Toivos, että kaikki muutkin saisivat tällöistä mitä myös on saatu.

Oli eläimiä, viljelyksiä ja töitä, joita saatiin kiuruvetiseltä Vuorelman liikkeeltä. Tauno paukutti kangaspuita, kun Martta huolehti kodista. – Minä hoidin karjat ja ruuanlaiton ja lapset, kun Tauno teki töitä, Martta sanoo. Tauno Tikkanen muistelee noita aikoja hymyssä suin. Työt olivat silloin kortilla, ja Martan käsitöiden avulla pariskunta pääsi kudelmiin tekoon. – Olen sanonut, että Martasta minä löysin oikean kultakaivoksen. Tienattiin hyvät rahat kutomalla. Ikkunoissa oli pimenysverhot ettei naapurit näe, että minä kudon, Tauno nauraa. Huumorimies lisää, että vaikka kultakaivos on nyt on suljettu, kultakuume vaan jatkuu. Sitten Tikkanen halaa tyttäen.

Ensimmäisen poikansa Tikkanen saivat 1945. Vuotta myöhem-

Tauno ja Martta Tikkanen tapasivat, kun Tauno istui Martan viereen linja-autossa Pielavedellä vuonna 1940. Sen jälkeen on ehditty istua vierekkäin jokunen tovi.

min tuli tyttö ja parin vuoden päästä vielä poika. Tilalla elettiin sulassa sovussa, nuoremmat ja vanhemmat Tikkasen yhdessä. – Minä olen niin hyvällä mielellä siitä, että sain hoitaa ukin ja mummon täällä kotona. Kottiin he kuolivatkin, Martta Tikkanen sanoo. Kunnon riitoja Tikkasilla ei ole koskaan ollut. Erimielisyydet on hoidettu puhumalla. – Meillä on ollut niin helppoa yhdessä. Luoja oli laittanut niin, että myös kuulutaan yhteen. Aina on ikävä kun toinen on poissa, Martta sanoo. – Kyllä myös kehuutaankin toisiamme ja asiat puhutaan aina rehellisesti. Ei varmasti oo petetty toisiamme ikinä, Tauno jatkaa. Rakkaus todella näkyy Tikkasista. He osaavat olla siitä myös kiitollisia. – On hyvä, että näin kauan on saatu olla yhdessä ja näin terveinä. Saa nukkuaakin ja rakas on aina siinä vierellä. Meillä on ollut oikeeta rakkautta, Martta sanoo. – Toivos, että kaikki muutkin saisivat tällöistä mitä myös on saatu, Tauno jatkaa.

75 vuotta on pitkä aika, rakkaudessaakin. Silti kumpikaan ei ole koskaan kyllästynyt toiseen. – Ei se aika tunnu edes pitkältä. Minä en voi ymmärtää sitä mitenkä ihmiset pettävät toisiaan. Sitähän sitä näki monestikin vierestä nuorempana, Tauno sanoo. Avioliittoon pari on aina suhtautunut vakavasti. Se mikä on luvattu, se myös pitää. Kunnioitus ja kumppanuus ovat tärkeitä. – Täältä ei mitään muuta mukaansa saa kun lähtee, Tauno sanoo ja sipaisee tyttäensä pitkiä lettejä. Tyttö katsoo poikaansa ja sanoo: – Rakas oot. Iltapusuun on vielä muutama tunti.

Kihlajaiskuva vuodelta 1942.

Käsi kädessä.

Kotona niin kauan kuin suinkin mahdollista

KIURUVESI
Jaana Martikainen

Martta ja Tauno Tikkanen asuvat omakotitalossa Kiuruveden Salmenkylässä. Martta täyttää maanantaina 93 vuotta ja Tauno maaliskuussa 99. Vuodesta 2011 lähtien Tauno on ollut virallisesti Martan omaishoitaja. Martan muisti ei pelaa ja sokeiritauti on vinyt näön toisesta silmästä. Tauno on ikäisekseen toipakassa kunnossa ja lumityötkin hoituvat yhä. Apua pariskunta

saa omilta lapsiltaan. Tytär asuu lähellä ja käy pesemässä Martan ja auttamassa muutenkin usein. Pojatkin ovat usein paikalla. – Niin kauan kun vaan voidaan olla kotona, niin ollaan. Olen minäkin nähnyt minkälaisia ne palvelutalot ovat, Tauno Tikkanen sanoo. Tikkanen kritisoikin sitä, miten yhteiskunta suhtautuu vanhuksiin. – Jos vaikka muisti ei enää pelaa, eikä pysty kotona enää olemaan, myöhän ollaan kun heitorukkas. Hajalliset rukkaset

heitetään sitten roskiin. Tikkasen ovat toki käyneet silloin tällöin muutaman päivän kuntoutuksissa, mutta hinkua niihin ei enää ole. – Kotona on niin paljon parempi olla, kun kaikki on tuttua. Minustahan ei ole paljon mihinkään, mutta Tauno aut-

”Kun ei ole kipuja, meillä on hyvä olla täällä. Ei ole mistään puutetta.

taa, Martta sanoo. Tärkeimpiä Taunun hommia ovat tietysti ruuan laitto ja lääkkeiden antaminen. Kun rutiinit ovat kunnossa, kaikki sujuu hyvin. Kerran viikossa Tikkasille tulee ruoka kunnan kotipalvelusta. Päivät menevät juttellessa, laulaessa ja lehtiä lukiessa. Telkkarista katsotaan ainakin jumalanpalvelukset, luonto-ohjelmat ja Arto Nybergin sarja. – Kun ei ole kipuja, meillä on hyvä olla täällä. Ei ole mistään puutetta, Martta sanoo.

Suomen pisin avioliitto on 80 vuotta

Jaana Martikainen

Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan Suomen tämän hetken pitkäkestoisin avioliitto on kestänyt lähes 80 vuotta. – Uudellamaalla asuu pari, joka on mennyt naimisiin vuonna 1935, kertoo Tilastokeskuksen yliaktuaari **Markus Rapo**. Muilta osin avioliittotilasto ei ole vielä vuoden vaihteen osalta valmistunut. Viimeisimmät tarkat tiedot ovat vuoden vaihteesta 2013–2014. Jos pitkän avioliiton rajana pidetään 60 vuotta, sitä kauemmin naimisissa olleita pareja oli

16 500 koko Suomessa. – Ja 70 vuotta tai kauemmin naimisissa olleita pareja oli 180. Se on vain 0,02 prosenttia kaikista aviopareista. Maakunnittain tarkasteltuna ja väkilukuun suhteutettuna eniten yli 60 vuotta kestäneitä avioliittoja oli Satakunnassa, 1 014 kappaletta. Seuraavak-

”Uudellamaalla asuu pari, joka on mennyt naimisiin vuonna 1935.

si eniten pitkiä liittoja oli Etelä-Pohjanmaalla, 510, ja Pohjanmaalla, 766 kappaletta. – Kannattaa kuitenkin muistaa, että väestö on eri-ikäistä eri paikoissa, joten määrä ei ole suoraan verrattavissa asukaslukuun, Rapo sanoo. Suhteellisesti vähiten pitkiä avioliittoja oli Uudellamaalla, jossa yli 60 vuotta naimisissa olleita pareja oli 2 987. Seuraavaksi vähiten pitkiä liittoja löytyi Pohjois-Pohjanmaalta ja Päijät-Hämeestä. Etelä-Savo ja Pohjois-Savo sijoittuvat listassa keskivaiheille. Yli 60 vuotta aviossa olleita pareja oli Etelä-Savossa 589.

Pohjois-Savossa pareja oli 898. **Martta ja Tauno Tikkanen** liisäksi kolme heistä pääsi uudelle kymmenluvulle, yli 70 yhteiseen vuoteen. – Todennäköisesti 70 vuotta tai kauemmin naimisissa olleita aviopareja on Pohjois-Savossakin nyt enemmän, sillä vuoden 2013 lopussa maakunnassa oli yhdeksän avioparia, jotka on vihitty 1944, Markus Rapo sanoo. Vuoden 2013 lopussa naimisissa olleet suomalaiset avioparit olivat olleet aviossa keskimäärin 25,6 vuotta. Yhteensä aviopareja oli 996 655 kappaletta.